

ÚSTAVNOPRÁVNÁ OCHRANA DOMÉNY AKO MAJETKOVEJ HODNOTY

MARTIN HUSOVEC

Súd: Ústavný súd ČR
Dátum: 6.3.2014
Sp. zn.: III.ÚS 2912/12
Dostupnosť: nalus.usoud.cz

Nárok na prevod domény sa nateraz nedočkal rehabilitácie. Pre pripomenutie, NSČR odmietol v rozhodnutí globtour.cz (sp. zn. 23 Cdo 3407/2010) nárok na prevod domény ako formu výkonu odstraňovacieho nároku. European Information Society Institute (EISI) podalo v konaní pred ÚSČR odborné podanie priateľa súdu, v ktorom argumentovalo, že prevod síce nie je formou výkonu odstraňovacieho nároku, ako správne tvrdí NSČR¹, ale je osobitným nárokom, ktorý možno analogicky kreovať². Ústavný súd ČR odmietol ústavnú sťažnosť vo veci globtour.cz ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľova argumentácia totiž podľa ÚSČR postrádala ústavnoprávnu intenzitu nutnú pre zrušenie rozhodnutia NSČR. Ústavný súd však potvrdil judikatúru ESLP, keď označil doménu za majetok podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Zdá sa tak, že česká doménová judikatúra zaznamenáva mnoho zmien v posledných dňoch, keď sa v troskách ocitla nie len prax žalôb o prevod, ale aj konštrukcia doménovej arbitráže. Z rozhodnutia ÚSČR:

"Pojem "majetek", uvedený v čl. 11 odst. 1 Listiny resp. čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě, má autonomní povahu, která se

¹ HUSOVEC, Martin. Je ešte stále možné žalovať o prevod domény? In *Revue pro právo a technologie*. 2012, č. 6.

² Celé podanie autorov Štěpán Stehlíček a Martin Husovec je dostupné na stránkach EISI: <http://www.eisionline.org/index.php/projekty-m/sudy-a-obcianska-spolocnost-m/59-amicus-globtours>; Argumentácia podania je založená na vyššie citovanom článku.

neomezuje na vlastnictví hmotných statků a je nezávislá na formálním vymezení ve vnitrostátním právu; mezi “majetková práva” ve smyslu citovaných článků tak mohou patřit i některá práva a zájmy, jako např. v projednávaném případě právo k doménovému jménu.

Ústavní soud je toho názoru, a účastníci to zřejmě nepopírají, že předmětné doménové jméno “globtour.cz” bylo majetkem ve smyslu citovaných článků Listiny a Úmluvy. Zjevné zasahování do práva stěžovatelky na pokojné užívání svého majetku by mohlo být spatřováno ve skutečnosti, že byt stěžovatelka (po rozhodnutí dovolacího soudu) svého majetku nebyla přímo zbavena, bylo jí zakázáno užívání a nakládání s doménovým jménem globtour.cz, vyjma jeho převodu na žalobkyni. Je proto dále nutné zabývat se tím, zda takové omezení bylo ospravedlněno z hlediska třetí věty čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, který přiznává státu právo upravovat užívání majetku pomocí “zákonů”.

[..]

V projednávaném případě obecné soudy dospěly k závěru, že zásah do základního práva stěžovatelky na pokojné užívání majetku (doménového jména) byl nezbytný v obecném zájmu a to k ochraně práv žalobkyně chráněných výše uvedenými zákony. S tímto závěrem se Ústavní soud ztotožňuje. Ze zjištěných skutečností též nelze dovodit, že napadenými rozhodnutími obecných soudů bylo stěžovatelce uloženo “zvláštní a nadměrné břemeno.” Z uvedeného tudíž plyne, že k porušení čl. 11 Listiny resp. čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě nedošlo. Ve vztahu k napadené části rozsudku dovolacího soudu, jímž bylo dovolání odmítnuto jako nepřipustné, ústavní stížnost neobsahovala jakákoliv ústavně relevantní tvrzení.

Hoci Ústavný súd neodkazuje priamo na existujúcu judikatúru EŠLP k tejto otázke, je zrejme, že toto rozhodnutie len potvrdzuje závery z veci *Paeffgen GmbH v. Nemecko* (č. 25379/04, č. 21688/05, č. 21722/05 a č. 21770/05). EŠLP v tomto rozhodnutí potvrdil, že síce doménové meno môže byť

chránené ako majetková pozícia, zásah v podobe jej odňatia z dôvodu zásahu do práva k ochranným známkam, je legitímnym cieľom a primeranou formou zásahu.

Treba prizvukovať, že z tejto ústavnoprávnej kvalifikácie nevyplývajú žiadne *priame* dôsledky pre civilné právo a jeho systém ochrany vlastníctva. Ide o dva autonómne a paralelné koncepty s inými účelom.

Zaujímavé však sú *nepriame* dôsledky poskytnutia takejto ochrany vo *vertikálnych vzťahoch* (orgány verejnej moci vs. občan). V niektorých zahraničných jurisdikciách, najmä USA³, vidieť trend zabavovania doménových mien používaných pri údajnom páchaní trestnej činnosti (napr. porušovanie autorských práv) zo strany rôznych policajných zložiek. Keďže takéto zabavenie domény je jednoznačne zásahom do majetku, vzniká otázka či sú na takéto opatrenie splnené aj všetky ústavnoprávne požiadavky (legalita, proporcionálnosť, spravodlivý proces, a pod.). Štát bude musieť do budúcnosti dbať na právny základ svojej právomoci ako aj vyváženosť právomoci viac ako doteraz. Doménové meno tak napríklad nebude možné len tak zo strany štátu "vyvlastniť" (zhabať).

Okrem *vertikálnych vzťahov* medzi držiteľom domény a štátom, však takáto kvalifikácia môže mať dopad aj na čisto *horizontálne vzťahy*, napr. medzi držiteľom domény a jeho konkurentom, či iným civilným žalobcom. Keď civilný súd bude rozhodovať o tom či zbaví osobu jeho "majiteľstva" domény, musí zvážiť, či každý zásah do oproti stojacej chránenej pozície (napr. právo k ochrannej známke) má pri balancovaní záujmov prevážiť. Možno si totiž predstaviť, že držiteľ ochrannej známky sa bude snažiť získať cez *de minimis* zásah doménové meno pre seba, pretože medzitým prácou a investíciou terajšieho držiteľa doména získala značnú hodnotu. Inými slovami, odňatie, resp. zrušenie domény nemusí byť vždy automatickým prostriedkom ochrany, ale musí byť zvážené vo svetle menej invazívnych alternatív.

Tento záver taktiež do sťaženej pozície stavia alternatívne riešenie sporov. Akékoľvek odňatie domény v rámci soft-law ADR riešení bude musieť striktné sledovať literu doménového kontraktu. Hoci sú tieto zväčša neštátnymi riešeniami, rozsah ich ochrany majetku bude do zmluvných

³ BRIDY, Anemarie. *Carpe Omnia: Civil Forfeiture in the War on Drugs and the War on Piracy*. Working Paper (nepublikovaný manuskript).

ustanovení v horizontálních vztazích vstupovat aspoň vo forme ústavnokonformnej interpretácie. Aj ADR pravidlá by preto mali reflektovať to, že odňatie domény nemá byť automatickým riešením každého doménového sporu.